

spectacolul sportiv

Cuvînt înainte

Sînt fericit că, după ani de întrerupere, prietenii mei de la revista „Teatrul” mi-au dat posibilitatea de a mă ocupa din nou de sport, pasiunea mea cea mai constantă. Multe pasiuni au bintuit sufletul meu fragil, de toate felurile, sentimentale, financiare, artistice. Toate s-au înălțat, au pîrjolit, s-au risipit în cele patru vînturi, dar pasiunea pentru sport — în ciuda timpului — a rămas intactă, neclintită ca o vestală, o expresie a nevoii de a prelungi tinerețea.

Acum, la început de drum, citeva mărturisiri, unele precizări sînt absolut indispensabile. La spectacolul tragicomic, feeric sau deprimant, măreț sau deplorabil, al planetei noastre, sportul își aduce, ca și teatrul, o contribuție fundamentală. Spectacolul sportiv s-a integrat, cu timpul, binecuvîntatei vieți de fiecare zi; nu degeaba, regulamentele unor discipline sportive au devenit, în același timp, reguli de morală acceptate de toți oamenii, fie că fac, fie că nu fac exerciții de gimnastică. Cei lași, vicleni, obraznici, rău-făcători, nu sînt avertizați „să nu lovească sub centură”? Celor care cuceresc clandestin gloria nu li se aduce aminte că ar putea primi „o lovitură de pedeapsă”? Actori, de valoare mai mare sau mai mică, nu se plîng, pe drept sau pe nedrept, că sînt „șinuți pe tușă”?

Am urît întotdeauna similitudinile forțate, tot așa cum am urît artiștii care duceau în spate cruci de vinilin, actorii și delatorii fără dicție, ca și frivoalele bătrîne care locuiesc cu mama, de aceea nu vom inventa asemănări forțate între spectacolul sportiv și cel artistic, și ne vom resemna, ca oameni înțelepți ce tindem a fi, la cele lăsate de natură. Spuneam, mai de mult, într-un interviu, apărut tot în această revistă, că teatrul înseamnă, după convingerea mea, „justiție și sărbătoare”. Cu toată liniștea, cred că această afirmație se potrivește, în linii mari, bineînțeles — puțină prudență nu strică, la casa omului —, și spectacolului sportiv. Spectacolul de teatru, ca și cel sportiv, au creat iluzia duminicii, a permanentei sărbători, au alungat pe luni, pe marți, pe miercuri și celelalte zile ale săptămîinii. Este „cea de-a doua duminică”, cu sensul poetic de sărbătoare permanentă. Fie ea miercuri din cap pînă în picioare, fie ea o miercuri oricît de pioasă și de hîdă, cînd asist la o partidă de fotbal frumoasă, cînd văd și simt iarba gloriosului gazon, nimeni nu mă poate convinge că nu e duminică. Atletismul nu este și o formă de justiție? Oricîte pile ai avea, oricîte relații binevoitoare ar juca tontoroii în jurul tău, dacă n-ai suflu, dacă n-ai viteză, dacă n-ai cap, nu vei cîștiga, în vecii vecilor, o cursă de 100 m. plat.

A face aici, în aceste puține rînduri, o listă a similitudinilor posibile între spectacolul sportiv și cel teatral ar fi o lipsă de umor, lipsă de care ne șerim cu sălbăticie.

Am să închei cu o întîmplare al cărei martor am fost, cu ani în urmă, la Lisabona, cînd echipa noastră încerca eroic să se califice pentru Mexic, încercare, după cum știți, pînă la urmă, reușită. Portarul „nașionalei”, care primise trei goluri, și, vai, toate, parabile, conștient de răspunderea lui, a venit spre mine și m-a întrebat cu voce stinsă, vinovată:

— Nu crezi că ăsta e sfîrșitul?

Cuvintele lui aveau sunetul de gong care prevestește începutul unei drame adevărate: obligația de a accepta și amurgul gloriei. Viața e ca la teatru, dar uneori, după cum ați văzut, e „ca și în arenă”... Nu degeaba se spune despre un om că se pregătește să intre în „arena vieții”.